

Project Dorpsuitbreiding Kerk-Avezaath.

Opdrachtgever: Bewonersvereniging Kerk-Avezaath

Thema Van Vraag Naar Realisatie (VVNR), Hogeschool Inholland Delft

ROP4/PV4/BNB4 Periode 1 en 2 studiejaar 2010-2011 (1 sept. 2011 t/m 31 jan. 2012)

Kerk-Avezaath is één van de 15 kernen van de gemeente Buren, Gelderland. Het aantal inwoners van de gemeente Buren bedraagt ca. 25.000. De kern Kerk-Avezaath (afb. 1) telt 1.600 inwoners.

In 2007 hebben enkele bewoners het initiatief genomen een bewonersvereniging op te richten.

De gemeente Buren heeft dit initiatief gestimuleerd. Inmiddels is meer dan de helft van het aantal huishoudens lid van de bewonersvereniging. Het doel van de vereniging is: “het bevorderen en/of beschermen van de (im)materiële belangen van de bewoners van Kerk-Avezaath.”

In 2009 heeft de bewonersvereniging een Dorpsplan geschreven, waarin een visie op de nabije toekomst van het dorp is gepresenteerd. Eén van de speerpunten uit het Dorpsplan is het realiseren van meer woningen, vooral voor mensen die sociaal gebonden zijn aan Kerk-Avezaath. Het realiseren van meer woningen moet tevens bijdragen aan een ander speerpunt: het versterken van het eigen karakter van het dorp.

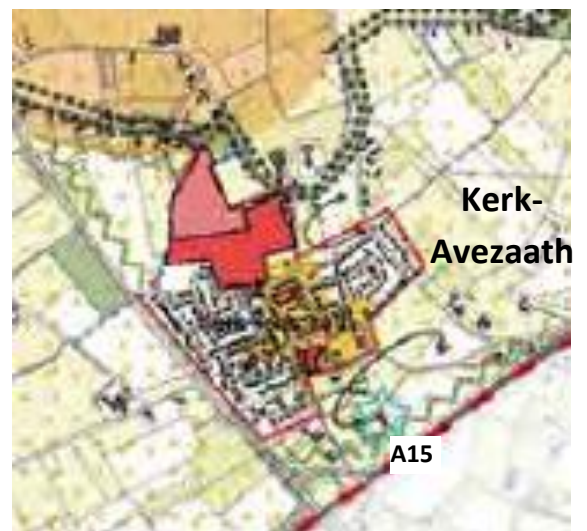
In de Structuurvisie van de gemeente Buren wordt aangegeven dat Kerk-Avezaath aan de noordzijde kan uitbreiden. Deze locatie heet “Lutterveld 3/Teisterbant” en is gesitueerd op het grondgebied van drie verschillende eigenaren (afb. 2).

De bewonersvereniging vraagt assistentie aan studenten van Inholland voor een ruimtelijke verkenning van het uitbreidingsplan “Lutterveld 3/Teisterbant” (het ‘plangebied’). De verkenning moet een proactief plan worden, maar wel met betrokkenheid van de gemeente en anders stakeholders.

afb. 1 Kerk-Avezaath

afb. 2 uitsnede Kerk-Avezaath en omgeving uit de Structuurvisie Buren 2009; het rode en roze vlak betreft het gebied Lutterveld 3/Teisterbant

De ruimtelijke verkenning moet resulteren in één of meer schetsmatige ontwerpvarianten van de dorpsuitbreiding. Om daar te komen worden de stappen uit het ontwerpproces doorlopen. De studenten hebben hiermee kennisgemaakt in jaar 2, als onderdeel van het onderwijsthema "Ontwerpen". De volgende 7 processtappen dienen doorlopen te worden om tot een goed ruimtelijk ontwerp te komen:

Stap 1. Contact met de opdrachtgever(s) i.v.m. wensen en behoeften (ook van potentiële gebruikers)

Om tot een goed ontwerp te komen moet de ontwerper zich identificeren met de opdrachtgever en/of gebruiker. Rekening houden met hun behoeften, interesses, idealen, waarden, et cetera. Er moet een overzicht gemaakt worden van alle ambities, wensen en behoeften die leven bij de verschillende doelgroepen (actorenanalyse). Vervolgens wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre deze ambities, wensen en behoeften elkaar kunnen versterken of elkaar juist kunnen tegenwerken in een ontwerp.

Stap 2. Omgevingsstudie en terreinanalyse

Aan de hand van verschillende analysemethoden (zoals de lagenbenadering en de ruimtelijke kwaliteitsbenadering) wordt een gebiedsanalyse gemaakt van het dorp, de omgeving en het plangebied.

Stap 3. Randvoorwaarden en uitgangspunten

Uit stap 1 en 2 volgt een overzicht van randvoorwaarden en uitgangspunten, waar in het ontwerp rekening mee moet worden gehouden. Deze worden aangevuld met wensen en ambities uit de beleidsinventarisatie (beleidsdocumenten van o.a. gemeente, bewonersvereniging, waterschap), die in deze processtap wordt gemaakt.

Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen diverse soorten randvoorwaarden:

- landschappelijk (welke identiteitskenmerken moeten behouden blijven?);
- sociaal-maatschappelijk (welk programma is wenselijk om te ontwikkelen?);
- technisch (wat is er mogelijk gelet op de draagkracht van de ondergrond, de waterhuishoudkundige situatie et cetera?)

Stap 4. Opstellen Programma van Eisen

De randvoorwaarden en uitgangspunten worden in stap 4 nader gespecificeerd en indien mogelijk gekwantificeerd. Dat wil zeggen: er worden getallen en maten aan gehangen, bijvoorbeeld:

- welke functies moeten er in het gebied gerealiseerd worden?
- wat is het woningbouwprogramma?
- wat is de wateropgave in het gebied (hoeveel m³ bergingscapaciteit)?

Stap 5. Visie (= planfilosofie)

Voordat de studenten een concept uit gaan werken (in stap 6) moet de *visie* vastliggen, dat wil zeggen: er moet een specifieke bedoeling aan het ontwerp gegeven worden, rekening houdend met de 'genius loci' (geheugen van de plek). Je zou hier ook kunnen spreken van een *thema* dat het ontwerp bepaalt of de gedachte die achter het ontwerp ligt. De visie geeft inhoud aan het ontwerp en bepaalt mede het karakter van het inrichtingsplan. De visie wordt gevisualiseerd door middel van een ruimtelijk planconcept. Het planconcept geeft uitdrukking aan de grondgedachte achter een ontwerp, maar hoeft zich nog niet uit te spreken over de vorm van het uiteindelijk ontwerp

Stap 6. Ontwerpmodellen

In deze stap wordt het abstracte concept verder uitgewerkt in ruwe ontwerpmodellen (of varianten). De modellen zijn nog niet gericht op definitieve ontwerp oplossingen, maar moeten gezien worden als een vorm van ontwerpend onderzoek. Er zijn verschillende mogelijkheden om de planfilosofie en het programma van eisen te vertalen in een ruimtelijk ontwerp. De bedoeling is dat meerdere ontwerpmodellen worden gemaakt voor het plangebied (divergeren). De groep maakt vervolgens in overleg met de opdrachtgever een keuze welk ontwerpmodel de voorkeur geniet en de basis vormt voor het schetsontwerp (convergeren). Dit kan overigens ook een combinatie zijn van twee of meer modellen.

Stap 7. Schetsontwerp

Het schetsontwerp is een nadere optimalisatie van de gekozen voorkeursvariant uit stap 6. Het schetsontwerp bevat een ontwerptekening van het gehele plangebied en is voorzien van een legenda. In het schetsontwerp is helder afleesbaar welke ontwerpkeuzen zijn gemaakt met betrekking tot o.a. terreininrichting, woonkavels, beplantingspatronen, waterstructuren, infrastructuur, open versus gesloten, zichtlijnen, overgangen en zonering. Het ontwerp wordt voorzien van doorsneden en sfeerbeelden (referentiebeelden).

De bewonersvereniging zoekt naar studenten die niet alleen het plangebied analyseren en de bestaande beleidsdocumenten inventariseren, maar vooral een creatief plan kunnen ontwikkelen. Het mag spraakmakend zijn en de tongen los maken. Een plan dat een grote aantrekkingskracht krijgt voor huidige en toekomstige bewoners die heel graag in het dorp willen (blijven) wonen.

De contactpersoon zal een bestuurslid van de bewonersvereniging zijn.

Voorlopig contact:

Jacob W. Dijk,

Voorzitter bewonersvereniging Kerk-Avezaath

Woerd 38, 4012 BZ Kerk-Avezaath

j.w.dijk@planet.nl, 0344-681480.

Het project wordt begeleid door Ted van der Klaauw, docent Ruimtelijke Ordening & Planologie aan de Hogeschool Inholland Delft, ted.vanderklaauw@inholland.nl, 06-11361443.